

ĐỀ KIỂM TRA HỌC KÌ 1 – ĐỀ SỐ 16**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 7****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****PHẦN ĐỌC HIỂU (4.0 điểm)****Cho ngữ liệu sau đọc và trả lời câu hỏi:****NHỮNG ĐỨA TRẺ BẢN MÂY (Ngô Bá Hòa)**

Những đứa trẻ lớn trên lưng trâu
giọng nói trưởng thành như nửa võ
ước mơ được bay cao hơn chim
và lớn hơn cây cỏ thụ

Những đứa trẻ lớn trong màu xanh
Có ánh mắt thấu đại ngàn
Có đôi tai lắng trăm ngàn núi
Và nụ cười vỡ ánh hoàng hôn

Những đứa trẻ tóc mọc trong mây
bước chân làm đau đá sỏi
khúc đồng dao đếm tuổi
suối ru hồn trong veo

Cứ lớn lên
Lớn lên
Những đứa trẻ khát khao bầu trời mới

Câu 1 (1.0 điểm): Hãy xác định nội dung chính của bài thơ.**Câu 2 (1.0 điểm)**

- Tìm các hình ảnh thể hiện cuộc sống gắn bó với thiên nhiên của những đứa trẻ trong bài thơ.
- Theo em, tác giả sử dụng biện pháp nghệ thuật nào để làm nổi bật hình ảnh đó?

Câu 3 (1.0 điểm): Từ cụm từ "bước chân làm đau đá sỏi", em hiểu gì về sự vất vả và sức sống của những đứa trẻ trong bài thơ?

Câu 4 (1.0 điểm): Bài thơ đã thể hiện ước mơ của những đứa trẻ như thế nào? Em cảm nhận được gì qua hình ảnh này?

PHẦN VIẾT (6.0 điểm)

Câu 1 (2.0 điểm) Viết đoạn văn nêu cảm nhận của em về hình ảnh những đứa trẻ bản Mây trong bài thơ trên.

Câu 2 (4.0 điểm) Từ nội dung bài thơ “Những đứa trẻ bản Mây”, em hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 400 - 500 chữ) bàn về sức sống mãnh liệt và khát vọng vươn lên của con người trong hoàn cảnh khó khăn.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****PHẦN ĐỌC HIỂU (4.0 điểm)****Câu 1.**

Hãy xác định nội dung chính của bài thơ

Phương pháp:

Đọc kỹ toàn bộ bài thơ, xác định hình ảnh nổi bật.

Lời giải chi tiết:

Bài thơ “Những đứa trẻ bản Mây” khắc họa hình ảnh những đứa trẻ vùng cao với cuộc sống gắn bó thiên nhiên, vất vả nhưng tràn đầy khát vọng, ước mơ bay cao, vươn xa hơn hoàn cảnh hiện tại.

Câu 2.

- a) Tìm các hình ảnh thể hiện cuộc sống gắn bó với thiên nhiên của những đứa trẻ trong bài thơ.
- b) Theo em, tác giả sử dụng biện pháp nghệ thuật nào để làm nổi bật hình ảnh đó?

Phương pháp:

- Tìm các từ, cụm từ gắn với thiên nhiên.
- Nhận diện biện pháp nghệ thuật và ý nghĩa của chúng.

Lời giải chi tiết:**a. Các hình ảnh:**

“Tóc mọc trong mây” (ẩn dụ, gắn bó với thiên nhiên hoang sơ).

“Bước chân làm đau đá sỏi” (đòi sống gắn liền đất đai, núi rừng).

“Suối ru hồn trong veo” (thiên nhiên tác động đến tâm hồn trẻ).

b. Biện pháp: Ẩn dụ, nhân hóa và hình ảnh giàu sức gợi tả.

Tác dụng: Khắc họa sinh động vẻ đẹp thiên nhiên, sự hòa hợp giữa trẻ em và môi trường sống.

Câu 3.

Từ cụm từ "bước chân làm đau đá sỏi", em hiểu gì về sự vất vả và sức sống của những đứa trẻ trong bài thơ?

Phương pháp:

Phân tích cụm từ "đau đá sỏi" (hình ảnh tượng trưng cho sự khắc nghiệt).

Lời giải chi tiết:

- Sự vất vả: Những đứa trẻ vùng cao phải bước đi trên địa hình khắc nghiệt, cuộc sống gian lao.
- Sức sống: Dù đối mặt khó khăn, chúng vẫn mạnh mẽ và kiên cường, vượt qua mọi thử thách.

Câu 4.

Bài thơ đã thể hiện ước mơ của những đứa trẻ như thế nào? Em cảm nhận được gì qua hình ảnh này?

Phương pháp:

Phân tích hình ảnh ước mơ trong bài thơ

Lời giải chi tiết:

- Ước mơ: Được "bay cao hơn chim" và "lớn hơn cây cỏ thụ" (biểu tượng cho khát vọng tự do, vươn xa khỏi giới hạn thực tại).
- Cảm nhận:
 - + Ước mơ của chúng đơn giản nhưng mãnh liệt, khơi dậy sự trân trọng về nghị lực sống.
 - + Gọi cảm xúc xót xa nhưng cũng đầy hy vọng về một tương lai tươi sáng hơn.

PHẦN VIẾT (6.0 điểm)**Câu 1.**

Viết đoạn văn nêu cảm nhận của em về hình ảnh những đứa trẻ bản Mây trong bài thơ trên.

Phương pháp:

Xác định hình ảnh những đứa trẻ bản Mây và nêu cảm nhận

Lời giải chi tiết:**Dàn ý****1. Mở đoạn**

- Giới thiệu bài thơ "Những đứa trẻ bản Mây" của Ngô Bá Hòa.
- Nêu cảm nhận chung về hình ảnh những đứa trẻ trong bài thơ: sức sống mãnh liệt và khát vọng vươn lên.

2. Thân bài

- Cuộc sống gian khó nhưng kiên cường: “Tóc mọc trong mây”, “bước chân làm đau đá sỏi” thể hiện cuộc sống gắn liền với thiên nhiên và khó khăn.
- Khát vọng vươn lên và ước mơ lớn lao: “Ước mơ bay cao hơn chim”, “lớn hơn cây cỏ thụ” thể hiện khát vọng vượt qua hoàn cảnh, vươn tới tương lai tươi sáng.
- Sức sống mãnh liệt: “Nụ cười vỡ ánh hoàng hôn” biểu tượng cho niềm hy vọng, sự tươi mới dù cuộc sống gian khổ.

3. Kết bài

Hình ảnh những đứa trẻ bản Mây là biểu tượng cho nghị lực và khát vọng sống, là tấm gương sáng cho chúng ta học hỏi.

Bài tham khảo

Hình ảnh những đứa trẻ bản Mây trong bài thơ của Ngô Bá Hòa gợi lên trong em nhiều cảm xúc sâu sắc. Đó là những đứa trẻ lớn lên giữa núi rừng hùng vĩ, sống hòa mình vào thiên nhiên, với “tóc mọc trong mây” và “bước chân làm đau đá sỏi”. Cuộc sống của các em tuy giản dị và khó khăn, nhưng lại thấm đượm sự mạnh mẽ, kiên cường. Em đặc biệt ấn tượng với khát vọng bay cao, bay xa của những đứa trẻ – ước mơ được “cao hơn chim” và “lớn hơn cây cỏ thụ”. Những ước mơ ấy tuy mộc mạc nhưng lại chứa đựng một sức sống mãnh liệt và niềm tin vào tương lai. Dù hoàn cảnh có khắc nghiệt, nụ cười “vỡ ánh hoàng hôn” của các em vẫn tỏa sáng, như một biểu tượng của nghị lực và khát vọng. Hình ảnh những đứa trẻ bản Mây khiến em vừa xót xa, vừa khâm phục và càng thêm trân trọng những con người luôn biết vươn lên trong cuộc sống khó khăn.

Câu 2.

Từ nội dung bài thơ "Những đứa trẻ bản Mây", em hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 400 - 500 chữ) bàn về sức sống mãnh liệt và khát vọng vươn lên của con người trong hoàn cảnh khó khăn.

Phương pháp:

Từ nội dung bài thơ, vận dụng vốn hiểu biết của em về vấn đề và bàn luận

Lời giải chi tiết:

Dàn ý

1. Mở bài

Giới thiệu vấn đề: sức sống mãnh liệt và khát vọng vươn lên của con người trong hoàn cảnh khó khăn.

2. Thân bài

a. Giải thích vấn đề

- Sức sống mãnh liệt: Là ý chí, nghị lực bền bỉ, không khuất phục trước khó khăn.
- Khát vọng vươn lên: Là ước mơ, hoài bão của con người, mong muốn thay đổi và cải thiện cuộc sống.

b. Biểu hiện của sức sống mãnh liệt và khát vọng vươn lên

- Trong tự nhiên: Như cây mọc trên đá, vượt qua điều kiện khắc nghiệt để sinh tồn.
- Trong đời sống con người:
 - + Những con người nghèo khó nhưng không từ bỏ ước mơ.
 - + Những người đối mặt với bệnh tật hoặc thiên tai nhưng vẫn kiên cường vượt qua.

c. Vai trò của sức sống và khát vọng trong hoàn cảnh khó khăn

- Là động lực giúp con người vượt qua thử thách, nghịch cảnh.
- Thể hiện giá trị cao đẹp của con người: kiên cường, mạnh mẽ, đầy hy vọng.
- Góp phần xây dựng xã hội tiến bộ: Những cá nhân biết vươn lên sẽ là tấm gương, nguồn cảm hứng cho cộng đồng.

d. Dẫn chứng minh họa

- Những nhân vật vượt khó vươn lên trong cuộc sống thực tế (học sinh nghèo học giỏi, người khuyết tật thành công).

- Dẫn chứng: Hình ảnh các nhân vật trong văn học như anh Kim Đồng (đầy nghị lực) hay các nhân vật trong thơ ca về vùng cao như những đứa trẻ trong bài thơ "Những đứa trẻ bản Mây".

e. Phân đề

Một số thành phần trong xã hội sống không có ý thức vượt lên trên hoàn cảnh, dễ nản chí trước khó khăn, thử thách

3. Kết bài

- Khẳng định lại vấn đề

- Rút ra bài học: Trân trọng cuộc sống và không ngừng vươn lên dù trong hoàn cảnh nào.

Bài tham khảo

Cuộc sống không phải lúc nào cũng trải đầy hoa hồng. Có những lúc, con người phải đối mặt với muôn vàn khó khăn, thử thách. Nhưng cũng chính trong những thời điểm ấy, sức sống mãnh liệt và khát vọng vươn lên lại tỏa sáng rực rỡ, như ánh lửa thấp sáng con đường dẫn đến tương lai tươi đẹp.

Sức sống mãnh liệt chính là ý chí, nghị lực không khuất phục trước gian nan. Nó giúp con người đứng vững, mạnh mẽ đối diện với nghịch cảnh. Khát vọng vươn lên là mong muốn, ước mơ vượt lên trên những giới hạn, hướng tới cuộc sống tốt đẹp hơn. Khi hai yếu tố này hòa quyện, chúng tạo nên động lực mạnh mẽ để con người vượt qua mọi rào cản.

Trong cuộc sống, có rất nhiều biểu hiện rõ ràng của sức sống mãnh liệt và khát vọng vươn lên. Hình ảnh một đứa trẻ nghèo cắp sách đến trường, đi qua những con đường đất đá, chính là minh chứng cho ý chí không lùi bước trước hoàn cảnh. Những người khuyết tật nhưng không ngừng phấn đấu để khẳng định bản thân, như nhà khoa học Stephen Hawking, là biểu tượng của nghị lực phi thường. Không chỉ trong đời thực, sức sống ấy còn được thể hiện qua văn học và nghệ thuật. Trong bài thơ "Những đứa trẻ bản Mây" của Ngô Bá Hòa, hình ảnh những đứa trẻ vùng cao "bước chân làm đau đá sỏi" nhưng vẫn mơ ước "bay cao hơn chim" là một minh chứng rõ nét.

Vai trò của sức sống mãnh liệt và khát vọng vươn lên trong hoàn cảnh khó khăn không thể phủ nhận. Đó là động lực giúp con người chiến thắng nghịch cảnh, đồng thời là biểu tượng cho giá

trí cao đẹp của con người: mạnh mẽ, đầy hy vọng và luôn hướng về tương lai. Không chỉ vậy, những con người biết vượt khó còn trở thành nguồn cảm hứng, tấm gương sáng cho cộng đồng noi theo.

Bài học rút ra là mỗi người cần nuôi dưỡng sức sống mãnh liệt và khát vọng vươn lên trong mình. Chúng ta cần kiên trì, không ngừng rèn luyện ý chí để vượt qua thử thách, đồng thời không ngần ngại mơ ước và hành động để biến ước mơ thành hiện thực. Ngoài ra, hãy biết cảm thông, chia sẻ và hỗ trợ những người xung quanh, bởi sự động viên đôi khi chính là ngọn lửa tiếp thêm sức mạnh cho họ.

Khó khăn không phải là chướng ngại vật cản đường, mà là bàn đạp để con người khẳng định bản thân. Hãy để sức sống mãnh liệt và khát vọng vươn lên trở thành hành trang trên con đường chinh phục cuộc sống, để mỗi bước chân đều là bước tiến tới một tương lai sáng ngời.